

WYMAGANIA EDUKACYJNE
JĘZYK POLSKI – KLASA VIII
Program: „NOWE Słowa na start!” – Marlena Derlukiewicz

Minimum wymagane do klasyfikacji:

Uczeń w każdym semestrze ma obowiązek napisania: co najmniej jednej pracy klasowej, co najmniej jednego sprawdzianu gramatycznego, co najmniej jednego dyktanda ortograficznego.

Obszar/umiejętność	2 – dopuszczający	3 – dostateczny	4 – dobry	5 – bardzo dobry	6 – celujący
	Uczeń:	Uczeń spełnia wszystkie wymagania na ocenę dopuszczającą a ponadto :	Uczeń spełnia wszystkie wymagania na ocenę dostateczną a ponadto :	Uczeń spełnia wszystkie wymagania na ocenę dobrą a ponadto :	Uczeń spełnia wszystkie wymagania na ocenę bardzo dobrą a ponadto :
Odbiór literatury – rodzaje i gatunki	Rozpoznaje podstawowe rodzaje i gatunki literackie z pomocą nauczyciela.	Rozpoznaje najważniejsze gatunki i podaje ich podstawowe cechy.	Rozróżnia gatunki i wskazuje ich cechy na przykładach.	Samodzielnie analizuje cechy gatunkowe i uzasadnia klasyfikację utworu.	Sprawnie analizuje i porównuje gatunki, dostrzega ich przekształcenia i funkcje.
Środki stylistyczne: metafora, inwokacja, komizm, ironia, alegoria, symbol, neologizm	Rozpoznaje wybrane środki stylistyczne i podaje ich podstawowe znaczenie.	Rozpoznaje większość środków i określa ich funkcję w prostych przykładach.	Wyjaśnia funkcję środków stylistycznych w analizowanym tekście.	Samodzielnie interpretuje znaczenie środków i łączy je z wymową utworu.	Dokonuje pogłębionej, oryginalnej interpretacji; dostrzega wieloznaczność i kontekst.
Analiza i interpretacja utworu poetyckiego	Określa temat i wskazuje podstawowe elementy budowy wiersza.	Określa podmiot liryczny, sytuację liryczną i podstawowe środki stylistyczne.	Interpretuje utwór, wskazując zależności między formą a treścią.	Formułuje samodzielne wnioski, uwzględnia kontekst i wartości.	Tworzy pogłębioną, wieloaspektową interpretację i konfrontuje różne odczytania.
Analiza prozy, dramatu i tekstów kultury	Z pomocą nauczyciela wskazuje	Charakteryzuje bohaterów i odtwarza	Analizuje motywacje bohaterów,	Łączy analizę formy z problematyką	Dokonuje samodzielnej, pogłębionej

	bohaterów, wydarzenia i temat.	najważniejsze elementy świata przedstawionego.	narrację, kompozycję i funkcje wydarzeń.	utworu i kontekstami.	interpretacji, porównuje teksty i odczytania.
Konteksty historyczne i kulturowe: pozytywizm, Młoda Polska / dwudziestolecie, wojna i okupacja	Rozpoznaje podstawowe informacje o epoce i wydarzeniach historycznych.	Przyporządkowuje utwory do epoki i wskazuje podstawowe cechy kontekstu.	Wyjaśnia wpływ kontekstu historycznego i kulturowego na utwór.	Samodzielnie wykorzystuje konteksty do interpretacji tekstu.	Swobodnie zestawia różne konteksty i formułuje dojrzałe, problemowe wnioski.
Lektury i teksty kultury – m.in. „Reduta Ordona”, „Pan Tadeusz”, „Latarnik”, „Quo vadis” (fragmenty), „Syzyfowe prace” (fragmenty), „Kamienie na szaniec”, „Artysta”	Zna podstawowe fakty, bohaterów i wydarzenia; z pomocą nauczyciela odtwarza treść.	Przedstawia treść i charakteryzuje głównych bohaterów.	Analizuje problemy, motywy, wartości i środki artystyczne.	Samodzielnie interpretuje lekturę i wykorzystuje ją jako argument w wypowiedzi.	Twórczo porównuje lektury, dostrzega intertekstualność i formułuje własne, pogłębione sądy.
Wyszukiwanie i porządkowanie informacji; różne źródła	Znajduje podstawowe informacje we wskazanym źródle.	Wyszukuje informacje w kilku źródłach i porządkuje je według prostego planu.	Selekcjonuje informacje i ocenia ich przydatność.	Krytycznie ocenia wiarygodność źródeł, porównuje informacje i poprawnie je wykorzystuje.	Samodzielnie prowadzi kwerendę, weryfikuje źródła i świadomie dokumentuje wykorzystane materiały.
Słownictwo – neologizmy, zapożyczenia, synonimy, antonimy, homonimy, wieloznaczność	Rozpoznaje podstawowe relacje znaczeniowe między wyrazami.	Rozróżnia podstawowe typy słownictwa i podaje przykłady.	Wyjaśnia znaczenie i funkcję różnych środków wzbogacania słownictwa.	Świadomie dobiera słownictwo do celu, odbiorcy i stylu wypowiedzi.	Twórczo i precyzyjnie operuje słownictwem; analizuje jego funkcje i zmienność.
Style funkcjonalne,	Rozpoznaje	Rozpoznaje styl	Dostosowuje styl	Samodzielnie	Świadomie

norma językowa i błędy	podstawowe style i poprawia oczywiste błędy z pomocą.	wypowiedzi i poprawia typowe błędy.	i słownictwo do sytuacji komunikacyjnej.	ocenia poprawność i funkcjonalność wypowiedzi oraz uzasadnia wybór środków.	wykorzystuje różne odmiany i style języka; dokonuje pogłębionej korekty.
Nazwy osobowe i miejscowe	Rozpoznaje podstawowe nazwy osobowe i miejscowe.	Poprawnie odmienia najczęściej spotykane nazwy.	Stosuje zasady zapisu i odmiany nazw własnych.	Samodzielnie rozwiązuje trudniejsze problemy związane z odmianą i zapisem nazw.	Wyjaśnia pochodzenie i funkcjonowanie nazw, poprawnie stosuje je w różnorodnych tekstach.
Mowa zależna i niezależna	Rozpoznaje mowę zależną i niezależną.	Przekształca proste wypowiedzi z mowy niezależnej na zależną i odwrotnie.	Poprawnie przekształca wypowiedzi i stosuje właściwą interpunkcję.	Sprawnie wykorzystuje oba sposoby przytaczania wypowiedzi, dostosowując je do celu.	Świadomie dobiera formę przytoczenia dla uzyskania określonego efektu stylistycznego.
Zdania wielokrotnie złożone i interpunkcja	Rozpoznaje podstawowe typy zdań i z pomocą stosuje zasady interpunkcji.	Rozróżnia zdania składowe i stosuje podstawowe zasady interpunkcji.	Analizuje zależności między zdaniami i poprawnie stosuje interpunkcję.	Samodzielnie uzasadnia użycie znaków interpunkcyjnych i dokonuje korekty.	Sprawnie analizuje złożoną składnię i świadomie wykorzystuje jej możliwości stylistyczne.
Fonetyka – upodobnienia i rozbieżności między wymową a pisownią; akcent	Rozpoznaje podstawowe zjawiska fonetyczne.	Wskazuje typowe upodobnienia i poprawnie zaznacza akcent w prostych przykładach.	Wyjaśnia zależności między wymową a pisownią.	Samodzielnie analizuje trudniejsze przykłady i uzasadnia poprawną wymowę.	Precyzyjnie analizuje zjawiska fonetyczne i wykorzystuje wiedzę w praktyce językowej.
Słowotwórstwo	Rozpoznaje wyraz podstawowy i pochodny	Wskazuje podstawę słowotwórczą i formant.	Dokonuje analizy słowotwórczej i rozpoznaje różne typy	Samodzielnie tworzy i analizuje wyrazy pochodne	Twórczo wykorzystuje wiedzę słowotwórczą

	w prostych przykładach.		formantów.	oraz wyjaśnia ich znaczenie.	i analizuje funkcję formacji w tekście.
Ortografia i interpunkcja	Stosuje podstawowe zasady ortograficzne i interpunkcyjne, korzystając ze wskazówek.	Poprawnie zapisuje większość wyrazów i stosuje poznane zasady.	Samodzielnie stosuje zasady i poprawia własne błędy.	Bezbłędnie redaguje dłuższe teksty i uzasadnia zastosowanie reguł.	Świadomie i konsekwentnie dba o poprawność; samodzielnie wyjaśnia wyjątki i dokonuje redakcji tekstu.
Argumentowanie: teza, hipoteza, argument, przykład, kontrargument, wnioskowanie	Rozpoznaje tezę i prosty argument; formułuje krótkie uzasadnienie.	Formułuje tezę i dobiera proste argumenty oraz przykłady.	Buduje uporządkowaną argumentację i wyciąga logiczne wnioski.	Uwzględnia kontrargumenty, prowadzi polemikę i świadomie dobiera środki perswazji.	Tworzy dojrzałą, wielostronną argumentację; rozpoznaje i demaskuje manipulację.
Rozprawka i inne wypowiedzi argumentacyjne	Redaguje krótką wypowiedź na temat, korzystając z podanego planu.	Tworzy wypowiedź o uporządkowanej kompozycji z tezą i argumentami.	Redaguje spójną, logiczną rozprawkę, właściwie dobiera argumenty.	Tworzy samodzielną, dojrzałą wypowiedź, wykorzystując lektury, konteksty i celowo dobrane środki językowe.	Tworzy oryginalną, pogłębioną wypowiedź problemową o wysokiej wartości argumentacyjnej i stylistycznej.
Formy użytkowe: artykuł, list otwarty, podanie, CV, list motywacyjny, przemówienie, wywiad	Z pomocą redaguje podstawowe formy zgodnie ze wzorem.	Redaguje formę zgodnie z podstawowymi wymogami gatunku.	Samodzielnie stosuje właściwą kompozycję, styl i język.	Sprawnie dostosowuje formę do celu, odbiorcy i sytuacji komunikacyjnej.	Tworzy bezbłędne i funkcjonalne teksty, świadomie wykorzystując możliwości gatunku.
Opowiadanie, opis, sprawozdanie, reportaż; streszczenie i parafraza	Tworzy krótką wypowiedź zgodną z tematem.	Redaguje tekst z zachowaniem podstawowej kompozycji i spójności.	Tworzy poprawny gatunkowo tekst, stosując odpowiednie	Sprawnie różnicuje styl i kompozycję oraz zachowuje wszystkie cechy	Tworzy oryginalne, dopracowane teksty i twórczo przekształca materiał źródłowy.

			środki językowe.	gatunku.	
Planowanie, akapity, spójność i redagowanie	Z pomocą tworzy prosty plan i dzieli tekst na akapity.	Samodzielnie tworzy prosty plan i zachowuje podstawową spójność.	Buduje logiczną kompozycję i właściwie stosuje akapity.	Świadomie kształtuje strukturę, spójność i hierarchię informacji.	Doskonale organizuje długą wypowiedź; celowo wykorzystuje kompozycję dla efektu perswazyjnego lub artystycznego.
Wypowiedź ustna, prezentacja, interpretacja ustna	Przedstawia podstawowe informacje na temat.	Formułuje uporządkowaną krótką wypowiedź.	Prezentuje temat logicznie, poprawnie i zrozumiale.	Swobodnie prezentuje, argumentuje i interpretuje; dostosowuje język do odbiorcy.	Tworzy pogłębione, samodzielne wystąpienia, świadomie wykorzystuje retorykę i środki perswazji.
Samokształcenie, notatki, prezentacje, projekty, krytyczna ocena informacji	Z pomocą korzysta ze wskazanych źródeł i sporządza prostą notatkę.	Samodzielnie wyszukuje informacje i tworzy plan, notatkę lub krótką prezentację.	Systematycznie korzysta z różnych źródeł i selekcjonuje informacje.	Krytycznie analizuje źródła, samodzielnie planuje naukę i realizuje projekt.	Samodzielnie rozwija zainteresowania, prowadzi własne poszukiwania, tworzy wartościowe prezentacje/projekty i dokonuje samooceny.